

الزامات حمایت از گندمکاری قراردادی

شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی ششم مهر سال گذشته به استناد مفاد قانون اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب پنجم آبان ۱۳۹۹، بسته سیاست حمایتی کشاورزی قراردادی گندم را به شرح ذیل تصویب کرد:

- تولیدکنندگانی که اقدام به تولید گندم از طریق کشاورزی قراردادی می‌کنند در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه از حمایت‌های زیر برخوردار می‌شوند:
  - یارانه کاشت (یارانه کود و بذر)
  - یارانه انتقال دانش و فناوری در تولید گندم
  - یارانه حق بیمه گندم
  - یارانه از مومن آب، خاک، گیاه و نسخه نویسی

- تسهیلات بانکی جهت تأمین مالی در قالب کشاورزی قراردادی
- تبصره ۱: دستورالعمل میزان و نحوه پرداخت حمایت‌های موضوع این بند توسط معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی با همکاری معاونت امور زراعت، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، بنیاد ملی گندمکاران کشور، شرکت‌های مجری، سایر نهادهای پشتیبان و بخش‌های ذی‌ربط تهیه و پس از تأیید دبیر خانه شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی از سوی رئیس شورا و وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود.
- تبصره ۲: منابع مالی مورد نیاز این بند از محل اعتبارات مصوب در اختیار وزارت جهاد کشاورزی تأمین می‌شود.

- مقررات غیردولتی کشاورزی قراردادی از حمایت‌های زیر برخوردار هستند:
  - الف: تسهیلات بانکی جهت تأمین مالی خرید در قالب کشاورزی قراردادی
  - ب: معافیت از شمول قیمت‌گذاری تکلیفی دولت در فروش کالاها و فرآورده‌های تولیدی حاصل از خرید محصول کشاورزی قراردادی
  - ج: بر خورداری از مزایای بند (۸) مندرجات ذیل یادداشت‌های فصل (۱۰) کتاب مقررات صادرات و واردات، منحصراً به مباشرین طرف قرارداد موضوع این بند

- در صورتی که قیمت گندم صنف و صنعت و محصول تولیدی حاصل از آن به قیمت تکلیفی عرضه گردد شرکت بازرگانی دولتی ایران موظف است نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت آن محاسبه و به شرکت بازرگانی قراردادی اقدام کند.

- تبصره قیمت تکلیفی محصول توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تعیین و مابه‌التفاوت آن محاسبه و به شرکت بازرگانی دولتی ایران برای اجرا اعلام می‌شود.

- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است نسبت به تأمین تسهیلات مورد نیاز شرکت‌های غیردولتی ارائه‌کننده خدمات فنی و مهندسی کشاورزی جهت خرید تجهیزات و فناوری‌های نوین برای از مومن آب، خاک و گیاه از محل اعتبارات بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ برنام‌ریزی و اقامه کند.
- تأمین کود توسط نهادهای پشتیبان برای کشاورزان با رعایت تبصره ۵ ماده ۶قانون افزایش بهرهوری بخش کشاورزی و منابع طبیعی انجام می‌شود.

- صندوق بیمه کشاورزی مکلف است بر اساس اعلام مجری دولتی کشاورزی قراردادی و در چارچوب قرارداد منعقدہ با تولیدکننده نسبت به بیمه کشاورزان طرف قرارداد اقدام کند.

- مجری دولتی مکلف به پرداخت حق بیمه سهم کشاورز به صندوق بیمه کشاورزی است.
- نحوه پرداخت حق بیمه سهم کشاورز در چارچوب تفاهم می‌مابین مجری دولتی و صندوق بیمه کشاورزی تعیین خواهد شد.
- وزارت خدمات حمایتی کشاورزی مکلف است بر اساس اعلام مجری دولتی کشاورزی قراردادی و در چارچوب قرارداد منعقدہ با تولیدکننده نسبت به تأمین کود مورد نیاز کشاورزان طرف قرارداد اقدام نماید.
- مجری دولتی طرف طرف قرارداد مکلف به پرداخت بهای کود تحویلی به شرکت خدمات حمایتی کشاورزی است.
- نحوه پرداخت بهای کود در چارچوب تفاهم می‌مابین مجری دولتی و شرکت خدمات حمایتی کشاورزی تعیین خواهد شد.

- مجری دولتی کشاورزی قراردادی مکلف است بر اساس قرارداد منعقدہ با تولیدکنندگان نسبت به باز پرداخت مطالبات نهادهای پشتیبان اقدام کند.
- مجری دولتی هزینه خدمات دریافتی از نهادهای پشتیبان را هنگام پرداخت بهای محصول کسرت می‌کند.
- نحوه پرداخت بهای خدمات نه نهادهای پشتیبان در قالب تفاهمنامه می‌مابین تعیین خواهد شد.
- شرکت بازرگانی دولتی ایران مکلف است در خریدهای تضمینی سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ نسبت به ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت خرید بخشی از گندم کشاورزان به صورت تکلیفی کشاورزی تا سطح ۲ میلیون هکتار از اراضی گندم اقدام کند.
- بانک‌های عامل مکلفند طبق شیوه‌نامه اجرایی تأمین مالی کشاورزی قراردادی نسبت به تأمین ۴۰۰ هزار میلیارد ریال (۲۰ درصد منابع و اگتاری و بخش کشاورزی) تسهیلات سرمایه در گردش برای مجریان غیردولتی کشاورزی قراردادی پرداخت کنند.

- دستورالعمل سیاست حمایتی مجری دولتی و غیردولتی کشاورزی قراردادی توسط معاونت برنامه‌ریزی و اقتصاد وزارت جهاد کشاورزی با همکاری معاونت امور زراعت، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، بنیاد ملی گندمکاران کشور، شرکت‌های مجری، سایر نهادهای پشتیبان و بخش‌های ذی ربط تهیه و پس از تأیید دبیر خانه شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی از سوی رئیس شورا و وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود.

اعتراف کشاورزان به قیمت خرید تضمینی گندم

علیق‌لی ایمانی، مدیر عامل بنیاد ملی گندمکاران کشور:

■ اعلام قیمت ۱۵ هزار تومان برای خرید تضمینی گندم وجاهت قانونی ندارد.

■ فونگونگر مرجع تعیین‌کننده نرخ خرید تضمینی گندم راشورای قیمت‌گذاری قرار داده و شخص دیگری نمی‌تواند قیمت خرید تضمینی گندم را اعلام کند.

■ بیش از این قیمت خرید تضمینی گندم را ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان اعلام کردند که قرار بود ۵۰۰ تومان نیز به منظور یارانه کشت و برای کود و بذر اختصاص دهند اما در حال حاضر قیمت خرید تضمینی گندم ۱۵ هزار تومان اعلام شده که این قیمت هم مورد رضایت گندمکاران نیست.

■ در شرایط فعلی با توجه به افزایش روزافزون قیمت جهانی خرید گندم، بازار متلاطم نهادهای دامی و طیور و احتمال قاچاق در کشور، دولت باید قیمت متصفانه و معقول برای گندم تعیین کند. در شرایط فعلی اگر نرخ خرید تضمینی گندم کمتر از ۱۷ هزار تومان باشد به صرفه و منطقی نیست.

■ اسمال با وجود خشکسالی بسیاری از استان‌ها نسبت به سال گذشته وضعیت مطلوبی در کشت گندم دارند. ما امیدوار هستیم دولت با اصلاح قیمت، بیش از یک میلیون تن گندم نسبت به سال قبل خریداری کند و تولید این محصول استراتژیک افزایش یابد.

«جوان» چرایی و الزامات اصلاح قیمت گندم را واکاوی می‌کند

گندم استراتژیک را با نرخ پایین خوراک دام نکند

گندمکاران مخالف قیمت‌گذاری ۱۱هزار و ۵۰۰ تومانی دولت برای گندم و هزینه هزار و ۵۰۰ تومانی کود و بذر و ۲هزار تومانی جایزه تحویل گندم هستند و نسبت به تبعات آن هشدار می‌دهند

وی می‌افزاید: «البته برخی‌ها که دچار تعارض منافع هستند می‌گفتند از آنجایی که قیمت‌گندم وارداتی از گندم تولید داخل ارزان‌تر است پس برویم گندم وارد کنیم چه نیازی به تولید گندم در داخل کشور است؛ امیدوارم عبرت جنگ روسیه و اوکراین و کمبود گندم افراد نزدیک به دولت‌ها که از رانت اطلاعاتی بهره‌مند هستند اقدام به واردات گندم کرده و درصدد فروش آن به دولت هستند و از محل مابه‌التفاوت قیمت برای خودشان درآمذزایی دارند و از طرفی برخی‌ها می‌گفتند می‌توان گندم وارد کرد و نباید در این زمینه از راهبردی بودن یک کالا و اینکه مرکز ثقل امنیت غذایی به شمار می‌رود، ندارند.»

بذکار تصریح می‌کند: «در برهه‌ای شنیدیم برخی افراد نزدیک به دولت‌ها که از رانت اطلاعاتی بهره‌مند هستند اقدام به واردات گندم کرده و درصدد فروش آن به دولت هستند و از محل مابه‌التفاوت قیمت برای خودشان درآمذزایی دارند و از طرفی برخی‌ها می‌گفتند می‌توان گندم وارد کرد و نباید در زمینه تمرکز داشته باشیم، ولی در اصل این تفکرات برای کشور خطرناکند و باعث می‌شوند در بزنگاه امنیت غذایی کشور به هم بریزد.»

وی می‌گوید: «ایران رتبه ۱۲ تولید گندم در جهان است و به گفته مسؤلان، ۱۲ میلیون هکتار از اراضی کشاورزی کشور زیر کشت محصولات زراعی است که از این میزان ۲۴ درصد اراضی آبی گندم به شمار می‌رود و از طرفی به ادعای معاون وقت جهاد کشاورزی، متوسط تولید گندم دنیا ۷۰۰ تا ۷۴۰ میلیون تن و تجارت گندم در دنیا ۱۷۵ میلیون تن است و با توجه اینکه امکان واردات گندم امکانپذیر نیست باید در زمینه خودکفایی گندم به عنوان محصول کلیدی کشور اهتمام بیشتری داشته باشیم. حال سؤال اساسی این است چگونه می‌شود به خودکفایی گندم دست یافت؟ آیا تولید گندم یک امر دستوری است؟ آیا نباید متغیرهای مؤثر مورد توجه قرار گیرد؟»

این فعال حوزه گندم تصریح می‌کند: «قیمت یک دستگاه تراکتور که اتفاقاً از سوی شرکت دولتی تولید می‌شود را در نظر بگیرید. هم‌اکنون قیمت یک جفت لاستیک تراکتور حداقل ۶۰ میلیون تومان فروخته می‌شود، در کنار این قیمت سایر ادوات کشاورزی از گاوآهن چپزل، سم‌پاش و… را هم در نظر بگیرید. از طرفی قیمت بذر و کود نیز مزید بر علت است و البته نباید از هزینه سوخت هم غافل شد.»

بذرکار می‌گوید: «چطور می‌شود بدون توجه به متغیرهای مختلف، اقدام به قیمت‌گذاری گندم کرد؟ بدیهی است کشاورزان گله‌مند باشند و در صورت اصلاح نشدن قیمت، تبعات آن می‌تواند امنیت غذایی کشور را تحت‌الشعاع قرار دهد. بنابراین از دولت درخواست می‌کنیم اجازه دهد شورای قیمت‌گذاری با در نظر گرفتن همه ابعاد اقدام به تعیین قیمت گندم کند.»

جمع‌بندی

به نظر می‌رسد دولت در تعیین قیمت گندم شتابزده عمل کرده و در متغیرهای متعدد دخیل در تولید گندم دقت نکرده است، این در حالی است که قانونگذار نیز تأکید کرده است «هزینه‌های واقعی خارج بخش کشاورزی»، «آخرین نرخ مبادله داخلی مرکز آمار ایران»، «هزینه تمام‌شده محصول مشابه وارداتی شامل هزینه خرید در مبدأ، هزینه‌های حمل و نقل، تعرفه‌های وارداتی، هزینه‌های حمل داخلی کشور و سایر هزینه‌های مترتب بر واردات محصول مشابه» در قیمت‌گذاری کالاهای اساسی مدنظر قرار گیرد.

قیمت ۱۵ هزار تومانی گندم صرفه اقتصادی ندارد

عبدالجلال ایری، نماینده مردم کردکوی، بندرتزکمن، بندرگز و گمیشان؛ متأسفانه مطابق با نظر وزارت جهادکشاورزی و با تصویب هیئت‌دولت قیمت خرید تضمینی گندم از کشاورزان هر کیلوگرم ۱۵ هزار تومان تعیین شده است در حالی که این رقم برای کشاورزان صرفه اقتصادی نداشته و به مرور موجب کاهش کشت گندم و خدشه‌دار شدن امنیت غذایی کشور می‌شود. نرخ خرید تضمینی گندم باید به نحوی تعیین شود که باسختگوی هزینه‌های کشاورزان باشد. قیمت اعلامی فعلی برای گندم قطعاً موجب ضرر و خسارت برای کشاورزان خواهد شد و امکان تحویل ندادن از سوی کشاورزان وجود دارد و از طرفی بر اساس قانون مصوب سال ۱۳۹۹ مجلس شورای اسلامی، خرید تضمینی محصولات اساسی کشاورزی برعهده «شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی» است. با توجه به تورم و هزینه بالای تهیه کود، سم و دستمزد کارگران در کاشت، داشت و برداشت محصولات کشاورزی و افزایش احتمال قاچاق گندم به خارج از کشور دولت باید سیاست‌های حمایتی در قبال کشاورزان را افزایش دهد. با وجود بحران‌های جهانی و وقوع جنگ روسیه و اوکراین در سال گذشته شاهد تنش‌هایی در قیمت محصولات کشاورزی از جمله گندم بودیم، بنابراین با توجه به احتمال بروز بحران‌هایی مشابه در این حوزه باید پیش از پیش به فکر تأمین امنیت غذایی کشور و خودکفایی در تولیدات محصولات استراتژیک کشاورزی باشیم.

قیمت اعلامی گندم جوابگوی نیاز هانیت

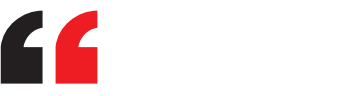
علی کریمی فیروزجایی، عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی؛ اعلام نرخ ۱۵ هزار تومانی برای خرید تضمینی هر کیلوگرم گندم در سال جاری از سوی دولت جوابگوی نیاز کشاورزان نیست. این قیمت در حالی است که قاچاق گندم تا مرز ۳۰ هزار تومان در هر کیلوگرم صورت می‌گیرد. طبق قانون وظیفه بررسی و اعلام نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی با شورای اقتصاد است. با توجه به تورم افزایش دولت تولید محصولات کشاورزی، دولت باید سیاست‌های حمایتی در قبال زارعان را افزایش دهد. تسریع در اعلام نرخ جدید خرید تضمینی محصول گندم، ضرورت دارد. نرخ خرید تضمینی باید هزینه‌های کشاورزان را پوشش دهد. مجلس شورای اسلامی از ابزارهای قانونی برای حمایت از کشاورزان استفاده خواهد کرد. گندم محصول استراتژیک کشاورزی است و باید مشمول حمایت جدی دولت باشد.

عنوان حساب آرد، آن را در بازارهای جهانی به فروش برسانند.

گندم شوخی‌بردار نیست

حسام بذکر، گندمکار و فعال بازار گندم به «جوان» می‌گوید: «گندمکاران در استان‌های خوزستان، کردستان، گلستان، مازندران، اردبیل، فارس، بوشهر، ایلام، هرمزگان، کرمانشاه، سیستان و بلوچستان، کرمان، یزد و اصفهان مشغول تولید یک کالای حلقه‌زا ناموفق مذکور در ۱۱ محصول(امریکا، کانادا، استرالیا، آلمان، فرانسه، ترکیه، هند، قزاقستان، پاکستان، مصر و مراکش) با پراکندگی جغرافیایی در پنج قاره و با تأکید بر بهره‌مندی از تجرب‌های نظیر ماکارونی، بیسکویت، انواع شیرینی‌ها، کیک‌ها و… استفاده می‌شود و البته بخشی از گندم تولیدی نیز به مصرف دام می‌رسد و این یکی از نکاتی است که باید به آن توجه کرد، یعنی اگر دقت نکند و تصمیمی بگیرد که کشاورزان متضرر شوند همان رویه ابتدای دهه ۹۰ تکرار می‌شود که باعث شد بخش عمده‌ای از گندم تولیدی را به دامداران بفروشند و مصرف دام شود و از دیگر سو دولت مجبور به واردات گندم گردد.»

فعال بازار گندم؛ در برهه‌ای شنیدیم برخی افراد نزدیک به دولت‌ها که از رانت اطلاعاتی بهره‌مند هستند اقدام به واردات گندم کرده و درصدد فروش آن به دولت هستند و از محل مابه‌التفاوت قیمت برای خودشان درآمذزایی دارند و از طرفی برخی‌ها می‌گفتند می‌توان گندم وارد کرد و نباید در این زمینه تمرکز داشته باشیم، ولی در اصل این تفکرات برای کشور خطرناکند و باعث می‌شوند در بزنگاه امنیت غذایی کشور به هم بریزد

گندم تانان و تلاش در جهت پهبود عملکرد آن نه تنها راهکاری مفید است بلکه ضرورتی غیرقابل انکار است. در همین راستا و به منظور یافتن الگوی مناسب برای مدیریت زنجیره گندم تانان در ایران، مطالعه حاضر به بررسی وضعیت نحوه حمایت و مکانیسم قیمت‌گذاری محصولات کلیدی هر حلقه‌زا ناموفق مذکور در ۱۱ محصول(امریکا، کانادا، استرالیا، آلمان، فرانسه، ترکیه، هند، قزاقستان، پاکستان، مصر و مراکش) با پراکندگی جغرافیایی در پنج قاره و با تأکید بر بهره‌مندی از تجرب‌های موفق از ناموفق آنها در طول زنجیره پرداخته است. در مجموع بررسی‌های انجام شده از نحوه مدیریت زنجیره گندم تسانان می‌توان استنباط کرد میزان و نحوه ورود دولت برای مدیریت زنجیره مذکور تا حد زیادی تحت تأثیر شرایط اقتصادی، درجه توسعه یافتگی و کیفیت محیط کسب و کار در هر کشوری است.

تعیین قیمت گندم در گرو شرایط اقتصادی

اقتصادی» توجه‌کننده شرایطی که خود مسبب آن است و حتماً در جریان قیمت‌های بذر و کود و تجهیزات و ماشین‌الات کشاورزی و هزینه سوخت و حمل و نقل است. البته روزگاری برخی مسئولان معتقد بودند چه نیازی به کاشت گندم در کشور است، چراکه می‌شود گندم را وارد کرد! دولت فعلی هرچند به چنین استدلالی معتقد نیست، اما بی‌توجهی به متغیرهای متعدد در تولید گندم، می‌تواند کشور را وابسته به واردات کند چه آنکه اگر گندمکار نتواند هزینه کشت گندم را با قیمت‌های دولتی تأمین کند یا از کشت گندم صرف‌نظر می‌کند یا گندم برداشت شده را در همان سبزمین به دلال‌های آماده خرید می‌فروشد. برخی کشورهای همسایه نیز مترصد چنین فرصتی هستند تا گندم ایران را بخرند و به

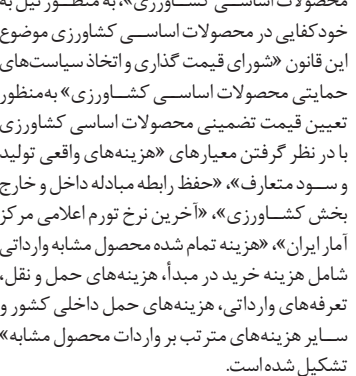
تحریک امریکا باعث شد یک بار دیگر اهمیت امنیت غذایی بر همگان مشخص شود. به ادعای مرکز مؤسسه مطالعات بازرگانی به عنوان یکی از باروهای پژوهشی دولت، در میان زنجیره‌های تأمین و ارزش، زنجیره‌های مرتبط با غذا از اهمیت گسترده‌گی قابل توجهی برخوردار هستند. در این میان زنجیره گندم تا نان به عنوان یکی از کلیدی‌ترین و عمومی‌ترین زنجیره‌های غذایی محسوب می‌گردد. بخش قابل توجهی از جمعیت جهان حدود ۲۰ درصد از کالری پروتئین مورد نیاز خود را از زنجیره‌های غذایی منتج از گندم تأمین می‌کنند. سهم قابل توجهی از کل سطح زیر کشت غلات و سهم بالای آن از تجارت جهانی نیز تأییدی دیگر بر این ادعاست. در نتیجه، گندم در مرکز امنیت غذایی جهان قرار دارد. با توجه به ضرورت تغذیه جمعیتی که تخمین زده می‌شود تا سال ۲۰۵۰ به حدود ۹ میلیارد نفر برسد و از طرف دیگر چالش‌های متعددی که برخی از آنها قابل کنترل و برخی دیگر از مدیریت و کنترل خارج هستند، می‌توان استنباط کرد شناخت زنجیره

فعال بازار گندم؛ برخی مسئولان معتقد بودند چه نیازی به کاشت گندم در کشور است، چراکه می‌شود گندم را وارد کرد! دولت فعلی هرچند به چنین استدلالی معتقد نیست، اما بی‌توجهی به متغیرهای متعدد در تولید گندم، می‌تواند کشور را وابسته به واردات کند چه آنکه اگر گندمکار نتواند هزینه کشت گندم را با قیمت‌های دولتی تأمین کند یا از کشت گندم صرف‌نظر می‌کند یا گندم برداشت شده را در همان سبزمین به دلال‌های آماده خرید می‌فروشد

قیمت‌گذاری برای خرید تضمینی گندم معمولاً یکی از بحث‌های پر حسرف و حدیث هر ساله است که از یکسو گندمکاران انتظار دارند همه متغیرهای مؤثر در تولید این کالا از هزینه‌های بذر، کود و ماشین‌آلات تا برداشت، حمل‌ونقل و نیروی کار مدنظر قرار گیرد و از دیگری سو دولت‌ها به بهانه آنچه در تأمین مالی با مشکل مواجه هستیم یا اینکه منجر به گران‌ی سسایر کالاها می‌شود، نسبت به پر آورده کردن انتظارات کشاورزان اهتمام نمی‌ورزند و شاید به همین دلیل است که کشور نتوانسته است خودکفایی در تولید گندم را حفظ کند. اسمسال نیز دولت از این قاعده پیروی کرد و در یک اقدامی پر خلاف سازمان‌کارهای تعیین قیمت خرید تضمینی گندم، مبلغ ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان قیمت گندم، هزار و ۵۰۰ تومان برای بخشی از هزینه‌های کود و بذر و ۲ هزار تومان نیز موسوم به جایزه تحویل گندم برای کشاورزان عزیز تصویب کرد که با اعتراض گندمکاران و برخی وکلای آنها در مجلس مواجه شد.

راهبردی بودن گندم به دلیل ضریب اهمیت بالای آن است و طبعاً تولید چنین محصولی، یک فرایند بلندمدت دارد و اگر چرخه تولید آن دچار مشکل شود، تبعات خسارت‌بار آن به زودی خود را نشان نمی‌دهد ولی اگر نشان دهد به این زودی‌ها نیز امکان رفع آن وجود ندارد. بنابراین تولید کلای راهبردی گندم به یک برنامه‌ریزی جامع و هدفمند نیاز دارد و دولت به عنوان سیاستگذار نمی‌تواند بدون در نظر گرفتن همه ابعاد موضوع صرفاً از منظر خود اقدام به تصمیم‌گیری و آن را یکطرفه اعلام کند. شاید به دلیل همین موضوع، قانونگذار، شورایی را مختص این کار تعیین کرده است تا نظرات همه ارگان‌دخیل در تولید گندم اعمال شود. طبق ماده یک قانون «اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی»، به منظور این قانون «شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی» به منظور تعیین قیمت تضمینی محصولات اساسی کشاورزی با در نظر گرفتن معیارهای «هزینه‌های واقعی تولید و سود متعارف»، «حفظ رابطه مبادله داخلی و خارج بخش کشاورزی»، «آخرین نرخ تورم اعلامی مرکز آمار ایران»، «هزینه تمام شده محصول مشابه وارداتی شامل هزینه خرید در مبدأ، هزینه‌های حمل و نقل، تعرفه‌های وارداتی، هزینه‌های حمل داخلی کشور و سایر هزینه‌های مترتب بر واردات محصول مشابه» تشکیل شده‌است.

وزیر جهاد کشاورزی (رئیس شورا)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس سازمان نظام صنفی کشاورزی، رئیس اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی ایران، رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، دوفکر کشاورز خبره با حکم وزیر جهاد کشاورزی و رئیس بنیاد ملی گندم و دوفکر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر بدون حق رأی) از اعضای این شورا هستند، بنابراین شورای حق تعیین‌کنندگی قیمت خرید تضمینی گندم را ندارد.

گندم در مرکز امنیت غذایی جهان

بی‌توجهی به اصلاح قیمت خرید تضمینی گندم در حالی است که درگیری اوکراین و روسیه با

اصلاح نرخ خرید تضمینی گندم در بستر قانونی

علیرضا عباسی، عضو کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس؛ مجلس یازدهم با اصلاح قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی وزیر جهاد کشاورزی را به عنوان رئیس شورای قیمت‌گذاری تعیین کرد و کشاورزان خبره را نیز در این شورا به عضویت درآورد تا پیش از فصل کشت قیمت‌ها بر اساس نرخ جهانی، تورم موجود در بازار و مقایسه با محصولات مشابه در بازار داخلی تعیین شوند. شورای قیمت‌گذاری محصولات اساسی کشاورزی باید نرخ خرید تضمینی محصولات را تعیین و برای تصویب به هیئت دولت ارسال کند. قیمت گندم در شهریور ماه متناسب با شرایط بازار و هزینه تولید تعیین شد اما از شهریور تا اسفندماه اتفاقات زیادی از قبیل افزایش نرخ دلار رخ داد. در حال حاضر کشورهای همسایه گندم را با قیمت بسیار بالایی خریداری می‌کنند که منجر به ایجاد انگیزه برای قاچاق این محصول شده است. از سوی دیگر با افزایش قیمت نهاده‌های دامی، گندم می‌تواند به عنوان جایگزین وارد چرخه خوراک دام شود. قیمت خرید تضمینی گندم نیازمند اصلاح است و باید فرآیند قانونی خود را در شورای قیمت‌گذاری طی کند. نرخ خرید تضمینی گندم باید در بستر قانونی خود اصلاح شود، قانون برخی از اختیارات و وظایف را در اختیار مجلس قرار داده است و باید بر اساس آنها اقدام کنیم.

دولت حق قیمت‌گذاری گندم را ندارد

محمد رشیدی، عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی؛ هیئت دولت حق تصویب قیمت گندم را ندارد و این روند و پروسه غیر قانونی است. بر اساس قانون مصوب سال ۱۳۹۹ مجلس شورای اسلامی، خرید تضمینی محصولات اساسی کشاورزی برعهده «شورای قیمت‌گذاری و اتخاذسیاست‌های حمایتی محصولات اساسی قیمت‌تأیید شده در شورا به دولت برای تعیین پرداخته به کشاورزان اعلام خواهد شد و هیئت‌دولت و وزیر جهاد کشاورزی صرفاً مسئولیت پرداخت قیمت مصوب را دارند. قیمت اعلامی برای گندم قطعاً موجب ضرر و خسارت برای کشاورزان خواهد شد و امکان تحویل ندادن گندم توسط کشاورزان وجود دارد. قیمت تمام‌شده از سوی کارشناسان حدود ۱۷ هزار تومان برای هر کیلو گندم تعیین شده است و کمتر از آن قابل قبول نیست و ادامه کار باید از طریق برگزاری جلسه شورای خرید تضمینی انجام شود. قیمت گندم باید بر اساس فاکتورهایی که در قانون پیش‌بینی شده، بررسی و مصوب شود و توسط رئیس شورا به وزیر کشاورزی و دولت ابلاغ گردد. هیئت‌دولت و وزیر کشاورزی اختیار تعیین قیمت برای گندم کشاورزی را ندارد. بخش شورای خرید تضمینی بر اساس قانون مصوبه سال ۹۹ مجلس مسئولیت این کار را بر عهده دارد.

